

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. :

100796

205(G)

(March, 2019)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચનાઓ :

- 1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ A થી E પાંચ વિભાગ છે.
- 2) પ્રશ્નપત્રમાં 1 થી 38 પ્રશ્નો સળંગ છે.
- 3) બધાજ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
- 4) પ્રશ્નની સામે લખેલ અંક ગુણ છે.
- 5) પ્રશ્નની સૂચના પ્રમાણે જ જવાબ લખવા.
- 6) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો.

વિભાગ - A

- નીચે આપેલા 1 થી 10 સુધીના પ્રશ્નોના જવાબો વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.

[10]

- 1) કાચું ભરતિયું કોણ તૈયાર કરે છે ?
(A) માલધણી (B) આડતિયો
(C) ગ્રાહક
- 2) આસામી આડતની ગણતરી કયા વેચાણ પર થાય છે ?
(A) રોકડ (B) ઉધાર
(C) કુલ
- 3) એકનોંધી હિસાબી પદ્ધતિ સામાન્ય રીતે કોણ રાખે છે ?
(A) ભાગીદારી પેઢી (B) કંપની
(C) ચા ની લારીવાળા
- 4) એક નોંધી માં ઉધાર ખરીદી શોધવા માટે કોનું ખાતું ખોલવામાં આવશે ?
(A) લેણદારનું (B) દેવાદારનું
(C) લેણી હુંડીનું

- 5) ઓવક-જવક ખાતું કોના જેવું છે ?
 (A) નફા-નુકશાન ખાતા (B) રોકડ ખાતા
 (C) મૂડી ખાતા
- 6) ભાગીદારી પેઢીમાં વધુ માં વધુ કેટલા ભાગીદારો હોય છે ?
 (A) બે (B) દશ
 (C) વીસ
- 7) ભાગીદારીનો કાયદો કઈ સાલથી અમલમાં આવ્યો છે ?
 (A) 1932 (B) 1956
 (C) 1961
- 8) પાઘડી, ટ્રેડમાર્ક એ કેવી મિલકત છે ?
 (A) કાયમી (B) અદૃશ્ય
 (C) ચાલું
- 9) ભાગીદારીના પ્રવેશ વખતે કયું ખાતું તૈયાર કરવામાં આવે છે ?
 (A) વેપાર ખાતું (B) નફા-નુકશાન ખાતું
 (C) નફા-નુકશાન હવાલા ખાતું
- 10) શેર જપ્તીની બાકીની રકમ કયા ખાતે લઈ જવામાં આવે છે ?
 (A) મૂડી અનામત (B) સામાન્ય અનામત
 (C) નફા-નુકશાન ખાતે

વિભાગ - B

- પ્રશ્નક્રમાંક 11 થી 20 અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો છે. જેના એક વાક્યમાં જવાબ આપો.
 દરેકનો 1 ગુણ છે.

[10]

- 11) માલધણી આડતિયાને માલની સાથે શું મોકલાવે છે ?
- 12) આડતના પ્રકાર જણાવો.
- 13) ભાગીદારોનાં મૂડી ખાતાં રાખવાની પદ્ધતિઓ જણાવો.
- 14) એકનોંધી હિસાબી પદ્ધતિમા શરૂઆતની મૂડી શોધવા માટે શું તૈયાર કરવું પડે ?
- 15) એકનોંધી હિસાબી પદ્ધતિનાં સ્વરૂપો જણાવો.
- 16) શેર વટાવની કઈ બાકી હોય છે ?
- 17) અમદાવાદની સીવીલ હોસ્પિટલ એ કયા પ્રકારની સંસ્થા છે ?

- 18) એકનોંધી હિસાબી પદ્ધતિએ દ્વિનોંધી નું કયું સ્વરૂપ છે ?
- 19) દેવાદારો, સ્ટોક, રોકડ સિલક એ કયા પ્રકારની મિલકત છે ?
- 20) ભાગીદારી પેઢીમાં ઓછામાં ઓછા કેટલા ભાગીદારો હોય છે ?

વિભાગ - C

■ પ્રશ્નક્રમાંક 21 થી 30 ટૂંકા જવાબી પ્રશ્નો છે, જેના જવાબો માગ્યા મુજબ આપો.
દરેકના 3 ગુણ છે.

[30]

21) આડત માલના ત્રણ લક્ષણો જણાવો.

અથવા

કાચું ભરતિયું વિશે ટૂંકનોંધ લખો.

- 22) ભાગીદારના પ્રવેશ વખતે ઉપસ્થિત થતા મુદ્દાઓ જણાવો.
- 23) બિન વેપારી સંસ્થાનો અર્થ અને તેના ઉદાહરણ આપો.
- 24) કોમ્પ્યુટરના વિવિધ ભાગોના નામ જણાવો.
- 25) માનવ સંપત્તિના હિસાબોની ઉપયોગિતા જણાવો.
- 26) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિના લક્ષણો જણાવો.
- 27) ફુગાવાલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિનો અર્થ તેના ત્રણ ફાયદા જણાવો.
- 28) પ્રેફરન્સ શેરના પ્રકારો જણાવો.
- 29) આંતરરાષ્ટ્રીય હિસાબી ધોરણોમાં સમાવિષ્ટ થતી બાબતો જણાવો.
- 30) શેર મૂડીના પ્રકારો જણાવો.

વિભાગ - D

■ પ્રશ્નક્રમાંક 31 થી 36 નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો છે, જેના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો.
દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ છે.

[30]

31) પાટણ ના પ્રતિકે કોલાપુરના કલ્પેશ ને રૂ. 2,000 ના એક એવા 100 સ્ટીલના કબાટ આડતથી વેચવા મોકલ્યા. માલ મોકલનાં પ્રતિકે રૂ. 10,000 નૂર તથા રૂ. 5,000 મજૂરી ના ચૂકવ્યા.

કલ્પેશે રૂ. 60,000 ની 3 માસની મુદત ની હુંડી આડત માલ ના એડવાન્સ પેટે સ્વીકારી જે માલધણી ને નાણાંની તાત્કાલીક જરૂર હોવાથી વાર્ષિક 12% ના દરે વટાવી.

કલ્પેશે માલ છોડાવવા અંગે જકાત મજૂરીના રૂા. 10,000 ચૂકવ્યા. વેચાણ આંકડા માં જણાવ્યું કે 80 સ્ટીલના કબાટ રૂા. 2,500 લેખે અને 20 સ્ટીલના કબાટ રૂા. 3,000 લેખે વેચ્યા હતા આડતિયાને વેચાણ પર 5% આડત આપવાની છે.

ઉપરની માહિતી પરથી માલધણી પ્રતિકના ચોપડે આડત માલ ખાતું તૈયાર કરો.

32) બારડોલી ના બલભદ્ર એ સુરત ના સુનિલ ને રૂા. 400 ની કિંમતના એક એવા 1,000 રેડિયો આડતથી વેચવા મોકલ્યા. માલધણી એ રૂા. 3,000 ગાડાભાડું તથા રૂા. 27,000 નૂર વિમાના ચૂકવ્યા.

રસ્તામાં 50 રેડિયો અકસ્માતથી નાશ પામ્યા અને 700 રેડિયો સુનિલે વેચી દીધાં.

આખર સ્ટોકની ગણતરી કરો.

33) કુમારી નિલમ પોતાના હિસાબો એકનોંધી પધ્ધતિથી રાખે છે. તેઓ તેમને નીચેની માહિતી આપે છે.

1. આખરની મૂડી	રૂા. 80,000
2. શરૂઆતની મૂડી	રૂા. 60,000
3. વર્ષ દરમ્યાન વધારાની મૂડી	રૂા. 20,000
4. વર્ષ દરમ્યાન ઉપાડ	

L. I. C. , રૂા. 6,000

આવકવેરો રૂા. 4,000

વર્ષ દરમ્યાનનો નફો શોધો.

34) સીતા અને ગીતા એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તેઓ સરખા હિસ્સે નફો-નુકશાન વહેંચે છે. તા. 01-04-2012 ના રોજ સીતા અને ગીતા ની મૂડી અનુક્રમે રૂા. 30,000 અને રૂા. 25,000 છે. ભાગીદારોનો ઉપાડ અનુક્રમે રૂા. 3,000 અને રૂા. 2,500 છે. તેના પર વ્યાજ સીતા નું રૂા. 200 અને ગીતા નું રૂા. 150 ગણવાનું છે.

ભાગીદારી કરાર નામાંમાં જણાવ્યા પ્રમાણે ભાગીદારો ને મૂડી પર 12% લેખે વ્યાજ આપવાનું છે. જ્યારે ઉપાડ પર 15% વ્યાજ વસુલ કરવાનું છે. ગીતાને વાર્ષિક રૂા. 12,000 પગાર આપવાનો છે. ભાગીદારોની મૂડી અને ઉપાડ પર વ્યાજ તથા ગીતા ના પગાર ગણ્યા પહેલાં તા. 31-03-2013 ના રોજ પૂરા

થતા વર્ષ નો નફો રૂ.27,000 થયો છે.

ઉપરની માહિતી પરથી નફા-નુકશાન ફાળવણી ખાતું અને ભાગીદારોનાં મૂડી ખાતા તૈયાર કરો.

અથવા

ભાગીદારીનો અર્થ અને તેના લક્ષણો જણાવો.

- 35) નીચે આપેલી વિગતો પરથી શક્તિ યુવા ક્લબનું તા. 31-3-1995 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું ઉપજ-ખર્ચ ખાતું તૈયાર કરો

આવક-જાવક ખાતું

ઉધાર

જમા

આવક	રકમ રૂ.	જાવક	રકમ રૂ.
બાકી આગળ લાવ્યા	1,800	વિજળી ખર્ચ	3,600
પસ્તી નું વેચાણ	400	પગાર	4,000
નાટકની ટીકિટોનું વેચાણ	11,000	નાટક ખર્ચ	8,000
દાન	10,000	વર્તમાન પત્રોનું લવાજમ	872
લવાજમ		12% ના રોકાણો	10,000
1993-94 - 200		(તા. 1-1-1995)	
1994-95 - 7,500		સુધરાઈ વેરો	550
1995-96 - 300	8,000	પરચૂરણ ખર્ચ	1,328
		બાકી આગળ લઈ ગયા	2,850
	31,200		31,200

વધારાની માહિતી :

1. ક્લબમાં 200 સભ્યો છે. દરેક સભ્ય વાર્ષિક લવાજમ પેટે રૂ. 40 આપે છે.
2. રૂ. 400 પગાર ચુકવવાનો બાકી છે.
3. તા. 1-4-1994 ના રોજ મકાન ખાતાની રૂાં. 45,000 અને મૂડી ફંડ ખાતાની બાકી રૂ. 47,000 છે.

- 36) શ્રી લક્ષ્મી સિમેન્ટ લિ. રૂ. 10 નો એક એવા 60,000 ઈકવીટી શેર બહાર પાડ્યા અને નીચે મુજબ નાણાં મંગાવ્યા :

શેર અરજી વખતે	રૂ. 3
શેર મંજૂરી વખતે	રૂ. 3
શેર પ્રથમ હપ્તા વખતે	રૂ. 2
શેર છેલ્લા હપ્તા વખતે	રૂ. 2

કંપની ને 50,000 શેર માટે અરજીઓ મળી તે બધી મંજૂર કરવામાં આવી. કંપની એ મંગાવેલ રેકમ સમયસર અને પૂરે પૂરી મળી ગયેલ છે. ઉપરની વિગત પરથી શ્રી લક્ષ્મી સિમેન્ટ કંપનીના ચોપડે ઓમનોંધ લખો. (બાબત જે. જરૂરી નથી)

વિભાગ - E

■ પ્રશ્નક્રમાંક 37 થી 38 વિસ્તૃત પ્રકારના છે. દરેક પ્રશ્નના 10 ગુણ છે.

[20]

37) શ્રીમતી કાન્તાબેન પોતાના ધંધાના હિસાબો એકનોંધી હિસાબી પદ્ધતિએ રાખે છે.

વિગત	તા. 01-01-2012	તા.01-10-2013
દેવાદારો	4,800	7,500
લેણદારો	3,100	5,200
સ્ટોક	1,700	5,500
લેણી હુંડી	200	500
દેવી હુંડી	300	400

વધારાની માહિતી :

— દેવાદારો પાસેથી રોકડા મળ્યા	રૂ. 54,100
— લેણી હુંડીના રોકડા મળ્યા	રૂ. 4,700
— લેણદારો ને રોકડા ચૂકવ્યા	રૂ. 43,600
— દેવી હુંડીના રોકડા ચૂકવ્યા	રૂ. 900
— ખરીદ માલ પરત	રૂ. 600
— વેચાણ માલ પરત	રૂ. 500
— મળેલ વટાવ	રૂ. 400
— આપેલ વટાવ	રૂ. 300
— ધાળખાધ	રૂ. 200

ઉપરની વિગતો ને આધારે ઉધાર ખરીદી અને ઉધાર વેચાણ શોધો.

અથવા

ગોવિંદ અને ગોપાલ 3:2 ના પ્રમાણમાં નફો-નુકશાન વહેંચી લેતા ભાગીદારો છે. તેઓનું તા. 31-12-2013 ના રોજનું કાર્યું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

તા. 31-12-2013 ના રોજનું કાર્યુ સરવૈયું.

ખાતાનું નામ	ઉધાર બાકી	જમા બાકી
મૂડી : ગોવિંદ	—	85,000
ગોપાલ	—	68,000
ઉપાડ : ગોવિંદ	5,000	—
ગોપાલ	4,000	—
શરૂઆતનો સ્ટોક	35,600	—
પગાર	24,400	—
ખરીદી	40,000	—
આવક માલ ગાડાભાડું	2,500	—
જાવક માલ ગાડાભાડું	1,500	—
બેંક સિલક	24,000	—
દેવાદારો	60,000	—
વટાવ	6,000	—
વેચાણ	—	50,000
લેણદારો	—	10,000
વીમો	5,000	—
ભાડું-વેરા	5,000	—
કુલ સરવાળો	2,13,000	2,13,000

ઉપરની વિગતો અને નીચેના હવાલાઓને ધ્યાનમાં લઈ તા. 31-12-2013 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું વેપાર ખાતું, ન.નું ખાતું અને તેજ દિવસનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

હવાલા :

- (1) ઉપાડ બાદ કર્યા પછી મૂડી પર 5% લેખે વ્યાજ ગણો.
- (2) આખર સ્ટોકની કિંમત રૂ. 30,000 હતી.
- (3) પગાર રૂ. 1200 ચૂકવવાનો બાકી છે.
- (4) ઉધાર વેચાણમાંથી રૂ. 4,000 મળી શકે તેમ નથી.
- (5) અગાઉથી ચૂકવેલ વીમો રૂ. 800 હતો.

38) શ્રી રામ અને લખન બે ભાગીદારો છે. તેઓ 2 : 1 ના પ્રમાણમાં નફો-નુકસાન વહેંચે છે. તેમનું તા. 31-12-2012 ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

મૂડી - દેવાં	રકમ રૂ.	મિલકત - લેણાં	રકમ રૂ.
રામની મૂડી	80,000	ફર્નિચર	20,000
લખનની મૂડી	40,000	યંત્રો	80,000
સામાન્ય અનામત	30,000	સ્ટોક	60,000
લેણદારો	50,000	દેવાદારો	20,000
દેવી હુંડી	20,000	રોકડ	20,000
		લેણી હુંડી	20,000
	2,20,000		2,20,000

તેઓએ ભરત ને ભવિષ્ય ના નફા-નુકસાન માં 1/4 ભાગ આપી પેઢી માં પ્રવેશ આપે છે. તેને નીચેની શરતો માન્ય છે.

- (1) યંત્રોની કિંમતમાં 25% ઘટાડો કરવો તથા સ્ટોકની કિંમતમાં 10% ઘટાડો કરવો.
- (2) ફર્નિચરની કિંમતમાં 20% વધારો કરવો.
- (3) દેવાદારો પર 10% ઘાલખાધ અનામત રાખો.
- (4) ભરત પોતાની મૂડી તરીકે રૂ. 25,000 રોકડા જાવશે તે પાઘડી તરીકે કશુજ લાવી શકતો નથી આથી પેઢીના ચોપડે રૂ. 36,000 ની કિંમતે પાઘડી ખાતું ઊભું કરવામાં આવ્યું છે.

ઉપરની માહિતી પરથી જરૂરી ખાતા તૈયાર કરી નવી પેઢીનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

